

Naalakkersuisut fremsætter hermed følgende beslutningsforslag i henhold til § 33 i Forretningsordenen for Inatsisartut:

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Grønlands Selvstyre ophæver det territoriale forbehold for Grønland i relation til Minamatakonventionen.

(Naalakkersuisoq for Arbejdsmarked, Forskning og Miljø)

Begrundelse

Kviksølv kan forårsage en række alvorlige skader på sundhed og miljø. Den globale kviksølvsaftale, Minamatakonventionen, handler om at begrænse brugen og udledningen af kviksølv. Ved at tiltræde konventionen kan vi reducere de lokale udledninger af kviksølv og bakke op om den globale indsats, som også vil begrænse eksponeringen for kviksølv i Grønland, fordi en betydelig del af kviksølvforureningen i Arktis kommer fra andre dele af verden. Forslaget er en anbefaling fra rapporten "Samfundsøkonomisk analyse af ophævelse af territorielt forbehold for Grønland i relation til Minamatakonventionen". Rapporten er vedlagt.

Konventionens indhold

Forhandlingerne om en global kviksølvsaftale, Minamatakonventionen, blev afsluttet i januar 2013. Formålet med konventionen er at beskytte menneskers sundhed og miljøet mod menneskeskabte emissioner og udledninger af kviksølv og kviksølvforbindelser. Danmark underskrev konventionen den 10. oktober 2013 med territorielt forbehold for Grønland.

Minamatakonventionen trådte i kraft i august 2017, da 50 lande havde ratificeret konventionen. I dag har 128 lande underskrevet konventionen, herunder alle otte lande, som er medlemmer af Arktisk Råd. Ministre fra de otte lande, sammen med delegerede fra seks organisationer af oprindelige folk i Arktis, opfordrede i den såkaldte Fairbanks Deklaration fra 2017 til en hurtig og effektiv implementering af Minamatakonventionen. Minamatakonventionen er vigtig for landenes bestræbelser på at mindske forureningen med kviksølv i Arktis.

Konventionens bestemmelser regulerer kviksølv i hele stoffets livscyklus; fra udvinding og anvendelse til emissioner og affaldsbehandling. Det gør den ved at:

- fastsætte restriktioner for blandt andet kviksølvudvinding og international handel med kviksølv,
- forbyde fremstilling, import og eksport af en lang række produkter tilsat kviksølv,
- fastsætte forbud eller driftsbetingelser for flere fremstillingsprocesser, hvor der anvendes kviksølv, samt
- søge at hindre nye anvendelser af kviksølv i produkter og industrielle processer.

Det vurderes at være vigtigt for effektiviteten af konventionen, at så mange af verdens lande som muligt går sammen om at begrænse brugen af kviksølv og tiltræder konventionen. Etableringen af en international aftale om at begrænse brugen af kviksølv globalt har derfor stor betydning for at begrænse tilførslen af kviksølv til miljøet i Grønland. Hovedparten af det kviksølv, som ender i miljøet og i fødevarer i Grønland, er transporteret til Arktis via atmosfæren eller med havstrømme.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Grønland opfylder allerede størstedelen af kravene i Minamatakonventionen. De økonomiske og administrative konsekvenser af at tiltræde konventionen er derfor begrænsede. Konsekvenserne afhænger af, om vi vælger en såkaldt minimumsimplementering af konventionen, hvor vi kun akkurat gør nok til at leve op til konventionen, eller om vi vælger en løsning, hvor vi bruger den bedste tilgængelige teknologi (BAT) til at begrænse kviksølv bedst muligt. Det handler især om, hvorvidt vi ønsker at begrænse udledning af kviksølv fra tandlægeklinikker.

For begge tilgange vil der være behov for ressourcer til at udarbejde lovgivning, rapportering og eventuelt oplysningsmaterialer. De samlede engangsomkostninger er anslået at være i størrelsen 138.000 - 275.000 kr. Hertil kommer en udgift til rapportering, som er anslået til mindre end 12.500 kr. hvert 4. år.

Hvis der stilles krav til tandlægeklinikkerne om at fjerne kviksølv fra klinikkernes affald og spildevand, vil det reducere den lokale udledning. Det kræver, at alle tandklinikker benytter amalgamseparatorer til at fjerne tandfyldningsmaterialet amalgam, der indeholder kviksølv, fra klinikkernes affald/spildevand. Teknologien hertil findes i dag, men det er ikke et specifikt krav i Minamatakonventionen, at den skal benyttes. Hvis vi i Grønland vælger en BAT-tilgang til konventionen, hvor der stilles krav om, at tandklinikkerne ikke udleder kviksølv, vil der være omkostninger til at installere amalgamseparatorer og omkostninger til bedre affaldshåndtering af det opsamlede amalgam. Dette vurderes at kunne beløbe sig til 700.000 - 1.000.000 kr. i investeringer og 50.000 - 150.000 kr. pr. år i løbende omkostninger. Udgifterne vil påhvile den offentlige tandpleje.

Grundet COVID-19 situation vil de økonomiske konsekvenser søgt begrænset mest muligt og der gås efter en minimumsimplementering, som vurderes at være tilstrækkelig. Det vil betyde, at det er ikke nødvendigt at foretage investeringer i amalgamseparatorer.

Høring

Forslaget har i perioden 5. maj 2020 til 17. juni 2020 været sendt i offentlig høring. Der har ikke været nogle bemærkninger til forslaget.

Med disse bemærkninger vil jeg på vegne af Naalakkersuisut overlade punktet til velvillig behandling i Inatsisartut.

Bilag

1. Samfundsøkonomisk analyse af ophævelse af territorialt forbehold for Grønland i relation til Minamatakonventionen – Teknisk baggrundsrapport
2. Socioøkonomiske konsekvenser af ophævelse af territorialt forbehold i relation til Minamatakonventionen – Konsekvensnotat
3. Notat - Gennemgang af Minamatakonventionen